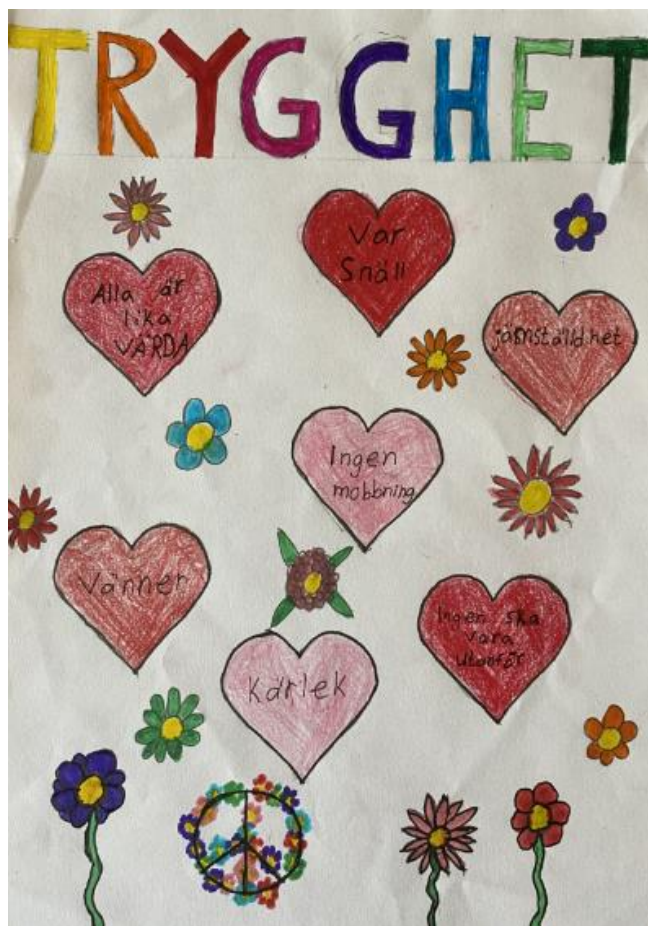

Trygghetsplan

Mariebergsskolan läsåret 23/24

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Marieberskolans vision	3
1.2 Ansvariga för planen	3
1.3 Planens giltighetstid	3
1.5 Vårdnadshavarnas delaktighet	4
1.6 Personalens delaktighet	4
1.7 Förankring av planen	4
2. Utvärdering	5
3. Främjande insatser	11
4. Kartläggning	12
5. Förebyggande åtgärder	13
6. Rutin för att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	16
Syfte	16
Så arbetar vi	17
Kommunikation	17
Utredning och åtgärder	17
Bedömning	17
Åtgärder	17
Uppföljning av åtgärder	18
7. Definitioner	19

1. Inledning

Det finns två lagar som reglerar skolans arbete inom områdena diskriminering och kränkande behandling. Det är diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (2010:800). Enligt Skollagen skall varje verksamhet årligen upprätta en *plan mot kränkande behandling*.

Mariebergsskolans Trygghetsplan syftar till att skapa en trygg skola utan kränkningar, trakasserier och diskriminering. Trygghetsplanen är gällande för vår verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem. Mariebergsskolan upprättar en ny Trygghetsplan inför varje läsår. Både personal och elever ska vara delaktiga i planens upprättande. Kartläggningar och undersökningar rörande trygghet och studiero ligger till grund för vår plan. Utifrån resultaten för dessa har olika utvecklingsområden framkommit. Diskussioner för eleverna har skett på klassråd och rast-elevråd, samt för personal inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete.

1.1 Mariebergsskolans vision

Mariebergsskolans vision är att alla ska känna glädje och trygghet i en demokratisk lärandemiljö. All planering och alla aktiviteter ska genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och jämlikhet.

För att främja fysisk, psykisk och social **hälsa** står Mariebergsskolan för kontinuitet, trygghet och glädje. Vi lägger stor vikt vid ett gott bemötande.

Vi uppnår hög måluppfyllelse genom att fokusera på att skapa motivation hos eleverna och låta **lärandet** vara flexibelt, kreativt och glädjefyllt.

På Mariebergsskolan har vi en vi-känsla. **Tillsammans** tar vi ett gemensamt ansvar, visar empati och samarbetar med varandra kring vår verksamhet.

1.2 Ansvariga för planen

Rektor och Trygghetsteamet på skolan är ansvariga för att årligen upprätta och implementera skolans trygghetsplan.

1.3 Planens giltighetstid

Planen gäller från och med 1 oktober 2023 till och med 30 september 2024.

1.4 Elevernas delaktighet

Eleverna har varit delaktiga genom dagliga möten och möten om elevernas upplevda trygghet mellan elever och lärare i både skolan och fritidshemmet. Utöver de möten och samtal som sker i skolans vardag, deltar alla elever F-6 i kartläggningar. Kartläggningar i form av trygghetsenkäter två gånger per läsår och kontinuerliga temperaturmätningar där elevernas trygghet och trivsel tas upp. Alla klasser och rast- och elevrådet tar del av planen vid terminstart höst och vår. Under rast- och elevrådsmötet diskuteras synpunkter och funderingar. Rådsrepresentanter informeras om planen i klassen. Klassen diskuterar planen

tillsammans med mentor/klasslärare. Rådsrepresentanterna tar med sig klassens synpunkter till rast- och elevrådet som framför dessa till rektor som i sin tur tar med sig synpunkter till trygghetsteamet.

1.5 Vårdnadshavarnas delaktighet

Skolans Trygghetsplan och Mariebergsskolans värdegrund lyfts på alla föräldramöten i september. Elevernas vårdnadshavare har möjlighet till delaktighet genom att frågor om trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtal och brukarenkät. De synpunkter som kommer fram är också en del i skolans kartläggning. Vårdnadshavare uppmans i olika sammanhang att ta kontakt med skolan och framföra synpunkter i relation till elevernas trygghet och trivsel på skolan.

1.6 Personalens delaktighet

All personal på skolan har varit delaktiga genom samtal som förts i arbetslagen utifrån skolans trygghetsenkäter och dess analys och diskussion kring främjande och förebyggande insatser för läsåret 2023/2024. Personal som sitter i skolans trygghetsteam har varit delaktiga i hela processen med att arbeta fram denna plan. Planen följs upp och revideras inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete under läsåret.

1.7 Förankring av planen

Planen publiceras på skolans hemsida och på Teams (skolans interna kommunikationskanal). Mentorerna ansvarar för att vårdnadshavare och elever får information om att skolans trygghetsplan är upprättad. Det handlar om att förankra främjande och förebyggande insatser på skolan.

Rektor ansvarar för att all personal får information om att en ny plan är upprättad och när den gäller ifrån. Planen förankras i personalgruppen i arbetslagen under hösten 2023.

2. Utvärdering

Mariebergsskolans trygghetsplan följs upp inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. Det innebär att vi följer upp vårt arbete och pågående processer i relation till normer och värden, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen.

Syftet med ett systematiska uppföljningar är att vi synliggör vad vi gör, varför vi gör det vi gör och vad det leder till.

Skolövergripande arbetar vi sammanlagt tre tillfällen under läsåret med att följa upp trygghetsplanen. I september revideras läsårets trygghetsplan. I november, januari, och maj genomför arbetslagen en resultatprognos.

I anslutning till resultatprognosen genomförs en kompletterande resultatdialog, där arbetslagen tillsammans med skolans ledning går igenom prognosen, åtgärdsförslagen och resursanvändningen för att ytterligare kvalitetssäkra elevernas förutsättningar för ökad upplevelse av trygghet, trivsel och studiero.

2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Målet är i hög grad uppfyllt på Mariebergsskolan – 98% av alla elever uppger i skolans trygghetsenkät (maj 2023) att de upplever trygghet. Det är högre resultat i jämförelse med våren 2022 (97%) men en procent lägre än höstterminen 2022. På fritidshemmet uppger 100% av eleverna att de upplever trygghet på fritidshemmet. På skolan uppger 98% att de har vänner i skolan (99% vårterminen 2022). Det är ett nuläge som skolan planerar att följa upp under höstterminen 2023.

Vi bedömer att vårt resultat är mycket bra. Vi har till detta läsår sett över vårt effektmål och reviderat det i kvalitetsplanen. Resultatet genom trygghetsenkäten, hälsosamtal hos skolsköterskan bedömer vi som högt i relation till måluppfyllelsen i Örebro kommun. I hälsosamtalen hos skolsköterskan uppskattar samtliga elever som hittills haft hälsosamtal att de upplever sig trygga i mycket hög grad. Resultaten från trygghetsenkäten stämmer väl överens med den kvalitativa tolkningen av hälsosamtalen. De elever som uppgett på hälsosamtalen att de inte känner sig trygga är elever som vi redan fångat upp i skolans elevhälsoteam genom pedagogerna på skolan. Trygghetsenkätens resultat visar att tryggheten i klassrum, kapprum och omklädningsrum har ökat något i jämförelse med föregående läsårs resultat. Upplevelse av trygghet på toaletterna är något bättre på än vårterminen 2022, vilket är bra men vi är inte nöjda med resultatet eftersom det sticker som ett lågt resultat.

Elevernas upplevelse om hur man upplever arbetsron i klassrummet har sjunkit sedan höstterminen (94%). Det är en stor spridning, från 100-67%, i årskurserna kring hur eleverna upplever arbetsron. De årskurser som har lägst resultat har ringats in och insatser ska planeras in. Detta är ett prioriterat område – att arbeta med god studiero och arbeta fram likvärdiga, förutsägbara strukturer och rutiner för alla våra elever, oavsett klass och lärare.

Vi bedömer att hälsosamtal och uppföljande intervjuer kan ge mer information då man kan ta reda på om det är otrygghet eller ointresseskattningen beror på, ett sätt att ta sig förbi detta är att inkludera följdfrågor även i enkäten.

Vi bedömer att vårt mål är uppnått i:

Mycket låg grad	Låg grad	Hög grad	Mycket hög grad
-----------------	----------	----------	-----------------

Analys

Det har framkommit under höstens hälsosamtal och i trygghetsenkäten att de allra flesta elever upplever sig trygga i skolan och på fritidshemmet. Även under utvecklingssamtalen och intervjuer med elever framkommer samma upplevelse. Det framkommer också att eleverna trivs med sina lärare och klasskamrater.

Alla elever på Mariebergsskolan ska känna sig trygga. Tryggheten är viktig för att inläring och motivation till lärande ska ha optimala förutsättningar. I maj 2023 har skolan ett nuläge som vi bedömer att vi ska följa upp under höstterminen 2023 för att genomföra en bedömning i relation till skolans mål. I ledningsgruppen har vi beslutat om att varje klass ha fortsatt schemalagd värdegrundstid varje vecka. Under läsåret har mentorerna på mellanstadiet efterfrågat mer mentorstid. Det behovet har tillmötesgått med schematekniska förändringar under vårterminen 2023.

På skolnivå har det skett få omflyttningar av personal, förutom i en årskurs, vilket vi ser som positivt för tryggheten och värdegrundsarbetet på skolan, liksom arbetsmiljön. Det har också bidraget till att pedagogerna i varje årskursteam har kunnat skapa goda relationer, en samsyn kring förhållningssätt gentemot skolans elever, förbättrad kommunikation och samarbete. Skolsköterskan har också börjat att träffa elever i kill- och tjejsnack och skolans kurator träffar klasser för samtal om trivsel, mående, STOPP-min kroppinsats samt hur man ska hantera sociala medier. Skolkuratorns arbete är en av tre förebyggande insatser i skolans Trygghetsplan.

Under läsåret har det varit konflikter och kränkningar mellan elever. Totalt har 57 anmälningar om misstänkt kränkande behandling anmälts till huvudman. Det är övervägande del pojkar som upplever sig utsatta och det är övervägande del pojkar som utsätter. En tredjedel av flickorna har upplevt sig utsatta under läsåret. I en klass har det varit mycket konflikter och sämre studiero. I den klassen har trygghets- och elevhälsoteamet arbetat mycket aktivt med samtal, handledning och nära samarbete med vårdnadshavare. Rektor har även beslutat om disciplinära åtgärder. Det är oacceptabelt på Mariebergsskolan. I kartläggningen uppger 5% av eleverna (totalt hela skolan) att de blivit illa behandlad av någon annan elev och något mer elever som uppger att sker ibland. Detta sker oftast i kapprum och i situationer där pedagoger inte är närvarande i eleverna samspel/lek eller i sociala medier på fritiden. Det är endast i en årkurs (6) som man uppger ja ” blir illa behandlad”. Det framkommer i elevintervjuer att konflikter sker och i och med enkäten har vi en tydlig kartläggning om vilka årskurser som insatser behövs genomföras höstterminen 2023.

Åtgärder har tagits för att öka vuxentätheten på rasterna. Det har resulterat till att fler elever uppger att ökad trygghet på skolgårdens och skolgårdens olika "aktivitetsytor". Bland annat har tryggheten på fotbollsplanen ökat genom begränsat tid av rasten till spel på fotbollsplanen, samt att det finns närvarande pedagoger.

Vi har under de senaste fyra läsåren arbetat för att utveckla rastverksamheten som ska bidra till tryggare raster. På skolan har vi en ansvarig rastlärare som ansvarar för att planera för en god rastverksamhet. Aktiviteter har ökat och konflikter har minskat. Det är dock fortsatt viktigt att man som pedagog blir medveten om den funktion man fyller på rasten och vad det tillför i verksamheten.

Eleverna i alla årskurser upplever trygga raster – 100% av eleverna uppger att de upplever trygga raster. 100% uppger också att de har kompisar och har någonting att göra. Det är ingen plats på skolgården som man undviker. Det är mycket bra resultat.

Trots det identifierar vi att övergången mellan rast och lektion kan vara problematiska och att det ofta sker konflikter i övergången. För att åtgärda det krävs ökad vuxennärvaro.

Mariebergsskolans raster är av hög kvalitet - alla skolans elever ska erbjuds väl genomtänkta, roliga och kreativa raster som stödjer ordinarie undervisning.

Trygghetsteamet ser ett mönster av anmälningar av misstänkt kränkande behandling till huvudman. Mönstret visar att sociala medier är en återkommande kanal eller arena att använda sig utav när man utsätter någon annan elev. Kränkningar som görs via sociala medier sker på fritiden eller på väg till eller från skolan. I detta bedömer vi att det finns en "tystnadskultur" bland elever som vi behöver fortsätta att arbeta med. Vad som händer på fritiden - internet och sociala medier påverkar det som sker i skolan. Enligt skollagen ska skolan agera i förebyggande syfte för att förhindra kränkningar. Likaså har skolan en skyldighet att direkt agera när skolan fått kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling. Det är viktigt att planera för ett förebyggande arbete kring sociala medier i klasser under läsåret. Insatsen ska till att börja med riktad till elever i åk 4-6 som handlar om att lära elever hur man hanterar sociala medier, i relation till normer och värden.

Skolans förebyggande kartläggning (trygghetsenkäten) redovisar att elever upplever att skolans omklädningsrum/dusch är en otrygg plats. Vi konstaterar också att det är viktigt med närvarande pedagoger i omklädningsrummen, något som planeras schematiskt i varje årskursteam.

I arbetslagen arbetar man med olika värdegrundsmaterial och arbetslagen bedömer att arbetet på lång sikt ger god effekt. Lärarna ser en positiv trend och bedömer att elevernas självkännedom och självkänsla ökar hos eleverna. Lärare upplever dock att elever har ett dåligt språkbruk och funderar över vad det är som ligger till grund för det. Språkbruket behöver vi arbeta vidare för att skapa en trevligare miljö.

Vi har även arbetat med tjejsnack och killsnack med eleverna där vi samtalat om elevnära frågor, kamratskap sociala medier och hur man ska behandla varandra. I varje årskursteam följer rektor och specialpedagog upp trivsel, trygghet och studiero på gruppnivå samt eventuella pågående kränkingsärenden var tredje vecka. På både skol- och gruppnivå har då rektor och specialpedagog en mycket god bild över trygghet och studiero i alla klasser samt stödjer pedagoger med konkreta insatser. Många gånger är även trygghetsteamet involverat om det pågår kränkingsärende i en klass eller kring enskilda elever.

Lärarna uppger dock i sin analys att de upplever att tiden till att arbeta med värdegrundsfrågor i den utsträckning de önskar räcker inte till. I och med det kommer vare klass ha 60 minuter värdegrundsarbete i veckan med sin mentor/klasslärare. Tillsammans kommer vi också att fortsätta arbeta med skolans värdegrund och kultur i relation till skolans styrdokument och skolans värdeord lärande, hälsa och tillsammans. Det ska finna sin väg in i Mariebergsskolans vardag och märkas i praktiken. Detta arbete är en fortsatt process för all personal och alla elever.

Detta läsår har vi som föregående läsår organiserat klassrummen och hallar i en uppdelning av äldre och yngre elever. Detta eftersom det framkom i föregående analyser att det har resulterat i lugnare i korridorerna och på ”torgen”, samt att få elever vandrar i våra gemensamma utrymmen under lektionstid. Det vi dock kommer fram till i vår analys är att vi i nuläget behöver sätta in ytterligare åtgärder i våra hallar och kapprum. Det är trångt i skolans kapprum och det blir lätt rörigt. Vi ser att det är i dessa utrymmen och vid övergångar som det kan ske konflikter. En åtgärd som genomförts är att klasserna går in och ut i intervaller. Det har gett positiva effekter. Vi behöver dock sätta in ytterligare åtgärder och kommer att se över schemat kring raster och lunchtid för att minska antalet elever i kapprum och hallar.

På fritidshemmet upplever eleverna i hög grad trygghet (100%). På fritidshemmet har pedagogerna en tydlig planering vecka för vecka, där eleverna får möjlighet att välja på olika aktiviteter. Det genom goda strukturer som hålls i och ändras på. Pedagogerna bedömer också vikten av goda relationer till eleverna, vilket resulterar i trygghet hos barnen.

Skolans ordningsregler behöver vi systematiskt återkomma till det eftersom det är viktigt att all personal har samsyn och att alla följer dem. Samt att alla vårdnadshavare är väl informerade om skolans regler.

Mariebergsskolan har under läsåret fortsatt att implementera rutin vid anmälan vid misstänkt kränkande behandling i ProRenata. Det är ett arbete som behöver fortsätta så att vi har goda rutiner vid kränkande behandling. I trygghetsenkäten uppger en relativt hög grad av eleverna att de vet hur de ska tillväga om de blir utsatta för kränkande behandling (97%). Skolan har ett trygghetsteam som leds av rektor. Teamet träffas en gång i veckan för att följa upp och planera in insatser kring elever som upplever sig utsatta på skolan. Trygghetsteamet kartlägger utifrån statistik också alla anmälningar till huvdman. Kartläggningen syftar till att se mönster såsom kön, plats, årskurs, tidpunkt.

I analysen framkommer det att det är viktigt med samarbete och kommunikation mellan trygghetsteamet, elevhälsoteamet och årskursteam, då vi kan se att elever som är aktuella i behov av stöd även är inblandade i trygghetsärenden på skolan. I nuläget deltar skolkurator i trygghetsteamet samt att rektor och specialpedagog träffar varje årskurstem kontinuerligt för att följa upp trygghet, studiero, extra anpassningar och särskilt stöd och planerar in konkreta insatser tillsammans med pedagogerna i varje team. Nuläge och insatser kommuniceras sedan vidare till elevhälsans arbetslag som i sin tur planerar in insatser tillsammans i relation till yrkesprofession.

Trygghetsteamet arbetar med enskilda ärenden men också i gruppinsatser där det sker konflikter i nära samarbete med mentorer, klasslärare och vårdnadshavare. Majoriteten av kränkingsärenden sker på mellanstadiet. Antalet kränkningar som är verbala är något fler än fysiska.

I uppföljningen och analysarbetet framkommer det att trygghetsteamet har fungerat väldigt bra – med driv och handlingskraft har trygghetsteamet trätt in och hjälpt till när lärare inte har kunnat reda ut problem. Det har varit ett driv att koppla in skolgårdslärare till trygghetsteamet. Vidare i analysen bedömer teamet att kommunikationen mellan trygghetsteamet och pedagoger behöver bli bättre samt att i större utsträckning kontakta vårdnadshavare tidigare. Många gånger ser vi mönster kring normbrytande beteenden tidigt och därför är det viktigt att ha en god samverkan med vårdnadshavare. Tid för det förebyggande arbetet har också varit ett hinder under läsåret. Ett led i att ge trygghetsteamet mer tid till främjande och förebyggande arbete är att delegera fler kränkingsärenden till pedagoger. Trygghetsteamet har inte möjlighet att utreda alla ärenden.

Trots ökat antal anmälningar till huvudman i jämförelse med vår- och höstterminen 2022, så upplever de allra flesta elever på skolan sig trygga. Orsaken till detta kan vara att det gjorts snabba insatser på både individ- och gruppnivå. Eleverna har blivit sedda och lyssnade på. Att anmäla till huvudman är ett led i att upptäcka och uppmärksamma de kränkningar som sker.

Alla elever ska känna sig trygga och trivas på Mariebergsskolan!

Identifierade utvecklingsområden

- Avsatt lektionstid för värdegrundsarbete varje vecka samt mentortid 4-6.
- Arbeta med studiero i klassrum genom fokus på de olika arbetsformer som finns inom undervisningen; genomgångar och redovisningar, enskilt/avsiktligt arbete, kollaborativa ytor. Samt kompensatoriska verktyg och stödstrukturer, t ex bildstöd.
- Oftare ta tempen på trygghet och studiero i varje årskurs och klass.
- Varje årskursteam följer upp, analyserar och planerar/genomför insatser på de områden i kartläggningen som elever uppgett hög upplevelse otrygghet, inför STOPP-dag.
- Fortsatt arbete med samsyn kring skolans värdegrund. Samtal kring språkbruk och olika könsnormer i relation till att det är fler pojkar som utsätts och utsätts.
- Vad som händer på internet och sociala medier påverkar det som sker i skolan. Planera insats riktad all personal och till elever i åk 1–6 som handlar

om att lära elever hur man hanterar sociala medier, i relation till normer och värden. Ansvarig skolkurator och trygghetsteamet.

- Kontinuerliga åtgärdande insatser i skolans kapprum och övergångar till hallar och matsal genom tidsintervaller, ökad pedagognärvaro och ”städning”.
- Kontinuerligt arbete med skolans ordningsregler.
- Implementera rutin i ProRenata och försäkra oss att alla är förtrogna i verksamhetssystemet/rutin.

3 Främjande insatser

Normer och värden¹ - eleverna är trygga på skolan

Mål, vad ska insatsen leda till	Indikator	Delmål 1, 2, 3
<p>Eleverna är trygga Det innebär att alla elever på Mariebergsskolan upplever trygghet och studiero inom skolans alla verksamheter både i klassrum, övrig inomhusmiljö och skolgård men även på andra platser där skolverksamhet bedrivs. Detta gäller under elevernas hela dag.</p>	<p>Andel elever som anger att de upplever sig trygga på skola ökar från föregående läsår (22/23).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definitionen av trygghet och studiero arbetas fram gemensamt av pedagoger och elever så att alla har gemensam samsyn och förhållningssätt. 2. Vi har en genomtänkt tillgänglig fysisk arbetsmiljö i skolans lokaler. 3. Elever deltar efter sina förutsättningar och bidrar till det förebyggande och främjande arbetet kring trygghet och studiero på ett positivt sätt.
Arbetsätt	Beskrivning	Ansvar
<p>Definitionen av trygghet och studiero arbetas fram gemensamt av pedagoger och elever så att alla har gemensam samsyn och förhållningssätt.</p>	<p>Vi kommer att arbeta med skolans värdegrund. Vi genomför aktiviteter som syftar till vi-känsla, kamratskap, hälsa och trygghet på skolan för både elever och personal.</p>	<p>Rektor, Förstelärare Ledningsstöd Trygghetsteamet</p>
<p>Eleverna har påverkansmöjligheter i det förebyggande trygghetsarbetet.</p>	<p>Vi följer upp och reviderar vår trygghetsplan. Planerar förebyggande och främjande insatser. I rast- och elevrådet får</p>	<p>Trygghetsteamet Fritidslärare Rektor</p>

¹ Läroplanen för grundskolan förskoleklassen och fritidshemmet 2022 Lgr22

	<p>eleverna möjlighet att påverka innehåll och utformning av förebyggande aktiviteter som gynnar trygghet och studiero.</p>	
<p>Med goda exempel och förebilder skapar vi en tillgänglig fysisk arbetsmiljö i skolan och skolans skolgård.</p>	<p>Den tillgängliga arbetsmiljön och möbleringen ses över i varje klassrum och grupprum. Fokus på de olika arbetsformer som finns inom undervisningen; genomgångar och redovisningar, enskilt/avskilt arbete, kollaborativa ytor. Samt kompensatoriska verktyg och stödstrukturer, t ex bildstöd.</p>	<p>Rektor, Förstelärare Ledningsstöd Elevhälsoteamet och EHM</p>
<p>På skolans raster sker dagligen aktiviteter som främjar trygghet och rörelse. Rastlärare är närvarande i elevernas lekar och aktiviteter.</p>	<p>Rast organisationen fortsätter att utvecklas i samverkan med Idrottsförbundet. Vi skapar tillfällen för samarbete, rörelseglädje och kommunikation. Samtidigt arbetar vi förebyggande mot utanförskap och mobbning samt inkluderar elever som av olika anledningar har svårt för lekkoder.</p>	<p>Fritidshemmets arbetslag Ansvarig skolgårdslärare</p>

4. Kartläggning

4.1 Kartläggningsmetoder

En viktig del av kartläggningen av elevernas upplevda trygghet sker genom dagliga möten och samtal mellan elever och pedagoger och vårdnadshavare och pedagoger. Dessa samtal sker i olika former och rör såväl skola som fritids. Utöver de samtal och möten som sker i vardagen deltar alla elever i åk F -6 under april och oktober i en kartläggning i form av en trygghetsenkät med frågor om deras upplevda trygghet och studiero. Bland annat svarar eleverna på hur de upplever sina raster, hur de upplever tryggheten inne i skolan och ute på

skolgården, om de har kompisar att leka med, hur de blir behandlade av andra elever och om det finns vuxna att vända sig till eller prata med. Det finns också frågor som behandlar hur eleverna upplever sin arbets- och studiero. Det trygghetsteamet som genomför trygghetsenkäten och har också möjlighet att ställa ytterligare frågor till elever vid genomförandet.

Efter att trygghetsteamet genomfört en första analys av resultatet i trygghetsenkäten analyserar arbetslagen resultatet i de aktuella årskurserna. I denna analys har eleverna sedan svarat på uppföljande frågor utifrån enkätresultatet.

Trygghetsteamet på skolan planerar också att genomföra gruppsamtal och sociogram med elever på skolan för att kartlägga elevernas bild av tryggheten på skolan. I dessa samtal kartläggs även vilka risker för kränkningar och diskriminering som finns i verksamheten. På utvecklingssamtal mellan mentor, elev och vårdnadshavare samtalas om elevens upplevelse av trygghet och trivsel i skolan.

Kränkningsärenden kartläggs genom att trygghetsteamet går igenom antalet ärenden som inkommit och sammanställer dessa utifrån kön, plats och typ av kränkning/diskriminering.

4.2 Hur elever och vårdnadshavare har involverats i kartläggningen

Vårdnadshavare har involverats genom kontakt mellan skola och hem samt att samtal förts omkring elevernas trygghet på utvecklingssamtalen. Eleverna har involverats genom utvecklingssamtal, trygghetsenkät, gruppintervjuer och temperaturmätningar.

4.3 Hur personalen har involverats i kartläggningen

Vid genomförande av enkät och vid analys av enkätresultat. Samtal i arbetslagen, årskursteam, trygghetsteam, elevhälsoteam och i ledningsgruppen på skolan.

4.5 Resultat och analys

Se sidan: 5

5. Förebyggande åtgärder

Arbetet med aktiva åtgärder är en ständigt pågående process och dokumenteras fortlöpande under läsåret. Genom att identifiera riskfaktorer minimerar vi risken för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Insats 1

Minska antalet kränkningar som sker i kapprum och omklädningsrum. Kränkningar som både är verbala och fysiska och som även rör diskriminering och trakasserier.

Mål och uppföljning

Minska antalet kränkande kommentarer och fysiska kränkningar. Uppföljning sker genom samtal med elever.

Åtgärd

Vi ska synliggöra och lyfta upp frågan i både personal- och elevgrupper utifrån skolans vision och ledord – hälsa, lärande och tillsammans. Med personalen diskuteras skolans värdegrund i arbetslagen. Vi fortsätter att organisera oss i varje årskursteam så att elever går in och ut i hallar i intervaller. Samt att det alltid är vuxen i omklädningsrum i de yngre åldrarna.

Tillsammans med eleverna kan arbetet ske såväl i de dagliga samtalen med eleverna som i planerade lektionstillfällen. Vi utvärderar elevernas upplevelser av trygghet i relation till ”färger” som är kopplade till skolans värdegrund och ordningsregler. Elevernas språkbruk är ett inringat fokusområde.

Tips på arbetssätt och lektionsmaterial finns samlat i en pärm och läromedel.

Insats 2

Förebyggande insatser på raster eftersom det framkommit i kartläggningar att det uppstår konflikter på raster.

Mål och uppföljning

Minska antalet kränkningar – fysiska och verbala samt diskriminering och trakasserier.

Åtgärd

Rast organisationen fortsätter att utvecklas. Vi skapar tillfällen för samarbete, rörelseglädje och kommunikation. Samtidigt ska vi arbeta förebyggande mot utanförskap och mobbning samt inkluderar elever som av olika anledningar har svårt för lekkoder.

Vi behöver kontinuerligt tydliggöra och synliggöra skolans regler och förankra förväntningar. Vi fortsätter att erbjuda en mängd olika aktiviteter och att utveckla pedagogernas olika roller under rasten. Det är viktigt att man som pedagog blir medveten om den funktion man fyller och vad det tillför i verksamheten.

I ett par årskurser behövs extra åtgärder sättas in – stöd av pedagog i samspel och planerad aktivitet som är ute eller i idrottssalen.

Insats 3

Normer kring sociala medier. Kränkningar via sociala medier sker på fritiden eller på väg till skolan. Vad som händer på internet och sociala medier påverkar det som sker i skolan.

Mål och uppföljning

Minska antalet kränkningar som uppkommer och börjar i sociala medier. Uppföljning sker i samtal.

Åtgärd

Vad som händer på internet och sociala medier påverkar det som sker i skolan. Skolans kurator planerar insats tillsammans med undervisande årskursteam riktat till elever i åk 1-3 och 4-6 som handlar om att lära elever hur man hanterar sociala medier, i relation till normer och värden.

- F-klass: STOPP – min kropp och samtycke.
- Åk 1: Barnen i Kramdalen – integritet, nättroll, fördomar, olikheter, mot mobbning och utanförskap.
- Åk 2: STOPP – min kropp.
- Åk 3: Uppför dig schysst på nätet.
- Åk 4: Serien berätta för dig – värdegrundsserie från UR.
- Åk 5: Värsta bästa nätet.
- Åk 6: Polismyndighetens ”är det delbart?”.

Uppföljning

Uppföljning sker inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete.

6. Rutin för att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Syftet med all utbildning är att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt skapa en livslång lust att lära. Utbildningen ska även förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Barn och elever ska vara trygga och ha god hälsa samt en arbetsmiljö som präglas av studiero, likabehandling och frihet från kränkningar. För att uppnå detta krävs ett brett värdegrundsarbete men även att alla verksamheter agerar vid all kännedom att ett barn eller elev anser sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Syfte

Syftet med aktuell rutin är att säkerställa ett ändamålsenligt arbetssätt för att anmäla, utreda och vidta nödvändiga åtgärder så att alla former av trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling inom berörda verksamheter upphör. Huvudpunkter i rutinen. Arbetet med anmälan, utredning och åtgärder gällande kränkande behandling kan delas upp i flera delar. Denna rutin tydliggör i huvudsak följande aspekter i hanteringen av kränkningsärenden.

1. Elev, personal, eller vårdnadshavare uttrycker att barn eller elev utsatts för misstänkt kränkande behandling via kontaktformulär (verksamhetssystemet ProRenata) eller annan kontaktväg.
2. Rektor upprättar en anmälan till huvudman och tilldelar ”handläggare” i trygghetsteamet.
3. Trygghetsteamet tilldelar ärendet till den pedagog som anmält eller beslutar TT att ta ärendet och genomför en utredning. Därefter ta fram relevanta åtgärder för att kränkningarna ska upphöra.
4. Åtgärderna följs upp för att säkerställa att kränkningarna har upphört. Har kränkningar upphört avslutas ärendet.

Så arbetar vi

Nedan följer en beskrivning av respektive steg i rutinen.

1. Anmälan om misstänkt kränkande behandling. Pedagogisk personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. En anmälan om misstänkt kränkande behandling **lämnas till rektor via kontaktformulär i Prorenata**. Lämnas uppgifter muntligen eller via e-post från vårdnadshavare ansvarar rektor eller den personal som får kännedom om händelsen att kontaktformuläret fylls i och skickas till rektor.
2. När rektor får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. **Anmälan till huvudmannen** görs genom blankett för anmälan i Prorenata

Kommunikation

Verksamheten avgör från fall till fall vilka som behöver informeras om anmälan om misstänkt kränkande behandling. I regel ska vårdnadshavare till elever som berörs av ärendet informeras om händelsen och verksamhetens arbete för att motverka fortsatta kränkningar. Om verksamheten vidtar åtgärder mot en elev med anledning av en utredning ska elevens vårdnadshavare kontaktas.

Utredning och åtgärder

3. När en misstänkt kränkning har anmälts ska händelsen **skyndsamt utredas**. Utredning ska ske skyndsamt för att kunna konstatera om kränkande behandling förekommit. Detta för att vid konstaterande av kränkande behandling skyndsamt vidta åtgärder för att få den kränkande behandlingen att upphöra. Rektor fördelar arbetet i trygghetsteamet på de anmälningar som upprättats. Som ett stöd i utredningen ska blankett för utredning användas. Utredningen ska vara objektiv, saklig och ange generella konstateranden utifrån den dokumentation som finns i ärendet. Ange inte mer uppgifter än vad som är nödvändigt för utredningen.

Bedömning

I samtliga utredningar om misstänkt kränkande behandling ska trygghetsteamet, utifrån en sammanfattning av de faktiska omständigheterna göra en bedömning om kränkande behandling konstaterats eller ej utifrån vad utredningen påvisat. Bedömningen ska dokumenteras i utredningen. Om man konstaterar att kränkande behandling ej förekommit ska detta motiveras i utredningen och ärendet ska avslutas. Vid ej konstaterad kränkande behandling ska således ingen slutredovisning genomföras.

Åtgärder

4. Vid konstaterad kränkande behandling ska verksamheten beskriva i utredningen vilka **åtgärder som kommer att vidtas** för att den kränkande behandlingen ska upphöra och hur åtgärderna kommer att följas upp och utvärderas. Om en elev blivit utsatt för kränkande behandling vid

återkommande tillfällen och vidtagna åtgärder inte har fått kränkningarna att upphöra ska ansvarig verksamhetschef meddelas.

Vid återkommande uppgifter om kränkande behandling kan en mer samlad och grundlig utredning behöva genomföras för att ta fram mer verkningsfulla åtgärder.

Uppföljning av åtgärder

Uppföljning av vidtagna åtgärder ska genomföras vid all konstaterad kränkande behandling. Uppföljningen ska innehålla:

- Uppföljningssamtal med eleven för att stämma av om kränkningen upphört. Detta dokumenteras genom en tjänsteanteckning i elevens akt.
- Uppföljning och utvärdering av de åtgärder som vidtogs för att för att få kränkningen att upphöra. Detta för att se om de vidtagna åtgärderna gett önskad effekt eller om det behöver vidtas ytterligare åtgärder. Uppföljningen ska påvisa att nödvändiga åtgärder har vidtagits för att den kränkande behandlingen ska upphöra. Om den kränkande behandlingen inte har upphört ska nya åtgärder vidtas så att kränkningarna upphör.

Det är aldrig acceptabelt att elever utsätts för kränkande behandling.

7. Definitioner

Kränkande behandling ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. kön: att någon är kvinna eller man. könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder: uppnådd levnadslängd.

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till.

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt

- andra omständigheter av betydelseinstruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1- (DiskrL 1:4) och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. Därför har vi en rutin.

Nedan följer en övergripande redogörelse över aktuella lagrum.

1 kap. 4 § skollag (2010:800)

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 5 § skollag

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

6 kap. 9 § skollag

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

6 kap. 10 § skollag

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet

eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

6 kap. 11 § skollag

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

6 kap. 12 § skollag

Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7, 8, 9, 10 eller 11 § ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier lämnas dock inte, om kränkningen är ringa. Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort.

6 kap. 14 § skollag

Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.